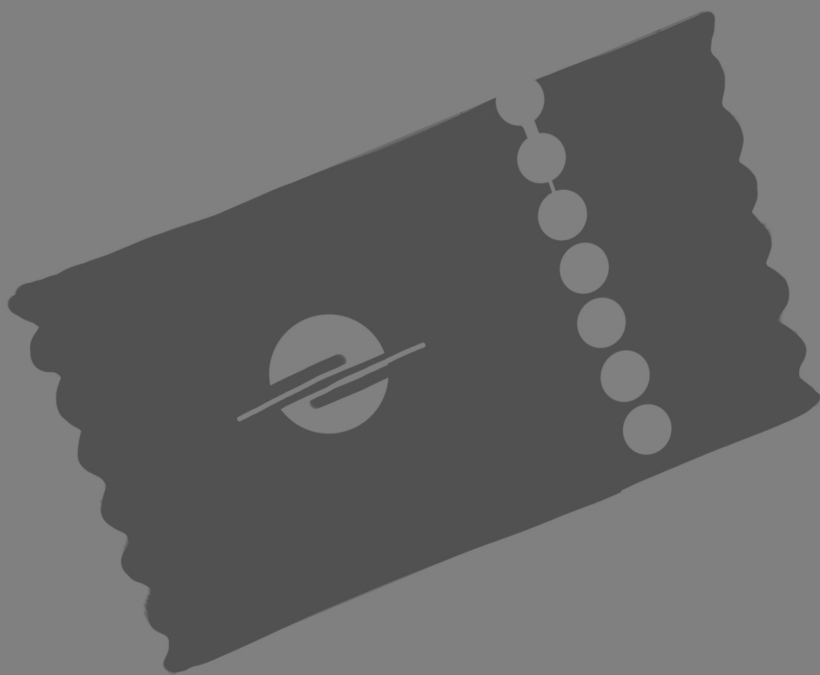

Fondi për të Drejtën Humanitare Kosovë
Fond za humanitarno pravo Kosovo
Humanitarian Law Center Kosovo

KOSOVO POLJE

AUTOBUSKA STANICA

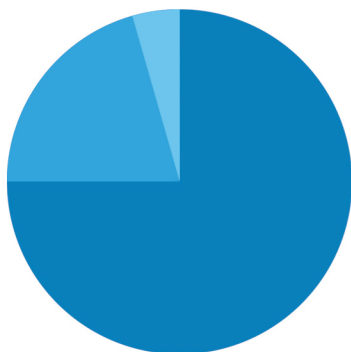
AUTOBUSKA STANICA

KOSOVO POLJE

Opština Kosovo Polje/Fushë Kosovë nalazi se u centralnom delu Kosova i pripada regionu Prištine/Prishtinë. Ona predstavlja centar vazdušnog i železničkog saobraćaja na Kosovu, imajući u vidu da je u selu Velika Slatina/ Sllatinë e Madhe, mestu u Kosovu Polju/ Fushë Kosovë, još od 1965. godine otvoren Prištinski aerodrom koji se danas zove „Aerodrom Adem Jashari“. Ovaj lokalitet se razvio nakon što je u njemu otvorena železnička stanica, koja povezuje ovaj grad sa Prištinom/ Prishtinë, kao i sa drugim centrima kao što su Peć/Peja, Mitrovica i Skoplje u Severnoj Makedoniji.

Do 1998. godine u ovoj opštini je živelo preko 30.000 stanovnika, oko 59 % su činili Albanci, 24% Srbi i 17% pripadnici ostalih zajednica. Samo u gradu Kosovu Polju/ Fushë Kosovë je živelo preko 16.000 stanovnika od kojih su oko 36% bili Srbi, 27% Albanci i 37% pripadnici drugih nevećinskih zajednica.

Kao posledica rata na Kosovu, od 1998-2000. godine na području ove opštine život su izgubile 173 žrtve, od kojih 130 Albanaca, 35 Srba i 8 pripadnika nevećinskih zajednica. Samo u gradu Kosovu Polju/ Fushë Kosovë kao posledica rata ubijeno je i/ili nestalo 78 žrtava, dok je među tragičnim događajima poznat slučaj porodice Mirena u selu Nakarade/Nakaradë gde je ubijeno 16 članova ove porodice.

- 130 albanaca,
 - 35 srba,
 - 8 nevećinskih zajednica
- 173 TOTAL**

Ubistva i nestanci ljudi počeli su da se dešavaju u Kosovu Polju/ Fushë Kosovë još u junu 1998. godine. Situacija se pogoršala gotovo odmah nakon povlačenja Posmatračke misije OEBS-a sa Kosova 20. marta 1999. godine. Nakon toga, maltretiranje, pljačke, proterivanje i ubistva postaju još učestaliji, a veliki broj stanovnika Kosova Polja/ Fushë Kosovë biva prognan iz grada. Oni su primorani da krenu put Makedonije ili Albanije. Železnička stanica u Kosovu Polju/Fushë Kosovë je bila mesto odakle je najviše Albanaca vozom odlazilo u pravcu Makedonije.

Međutim, železnička stanica nije bila jedino mesto u gradu Kosovo Polju/Fushë Kosovë gde je bilo teških povreda ljudskih prava. Autobuska stanica se nalazi u istoj zgradi sa železničkom stanicom. Ovo mesto su tokom rata koristile i srpske vojne i paravojne snage, kako bi zatočile albansko stanovništvo i maltretirale ga i zlostavljale.

Jedan takav slučaj dogodio se na autobuskoj stanici 26. marta 1999. godine. U petak ujutru, približno oko 11.00 časova, na autobuskoj stanici u opštini Kosovo Polje/Fushë Kosovë, okupilo se i čekalo autobus više od 100 albanskih civila, muškaraca, žena i dece, u pokušaju da napuste Kosovo Polje/Fushë Kosova i krenu put Prištine, iz bezbednosnih razloga. Nakon nekog vremena, u to mesto je vojnim vozilom stigla grupa od najmanje deset pripadnika raznih srpskih snaga, od kojih su neki bili maskirani.

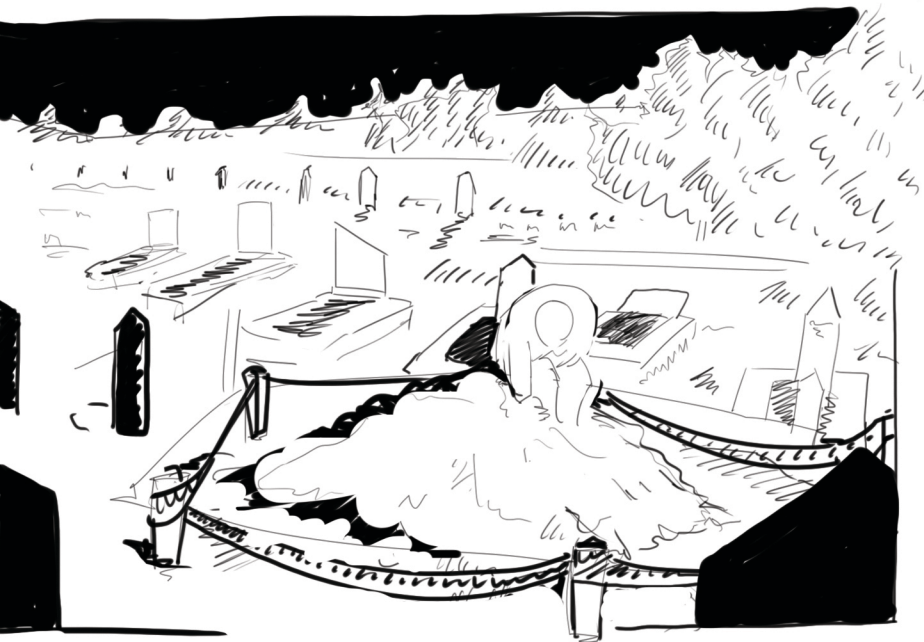

Naoružana grupa srpskih snaga sprečila je civile da uđu u autobus ili napuste stanicu, dok su oni koji su već bili u autobusu naterani da siđu. Nakon što su ih okupili, odvojili su muškarce od žena i dece, gurajući ih cevima oružja i preteći im da će upotrebiti oružje. Prema rečima očevidaca, koji su se zatekli na mestu događaja i koji su svedočili u dva sudska postupka vezano za ovaj događaj, žene i deca su bili primorani da okrenu leđa, kako ne bi videli maltretiranje muškaraca.

Muškarce su prvo terali da kleče sa rukama na potiljku i pevaju srpske nacionalističke pesme, a zatim su ih tukli pendrekom i drvenim motkama. Jedan od svedoka je svedočio da je jedan pripadnik ove grupe uzeo štaku jednog starca i njome udarao muškarce, sve dok se nije polomila.

Tog dana nasilno su oteta dva muškarca, albanska civila, od kojih je jedan potom pušten, a drugi, Haki Bajrami, nije viđen od kritičnog dana i vodio se kao nestao. Međutim, kasnije je njegovo telo pronađeno u jednoj masovnoj grobnici u naselju Dragodan, u Prištini,

a njegovi ostaci su identifikovani 2000. godine. Od brojnih maltretiranja koja su se desila tog dana, jedan muškarac koji je u to vreme imao 70 godina, posvedočio je da nikada nije uspeo u potpunosti da zaleči povrede koje je tom prilikom zadobio.

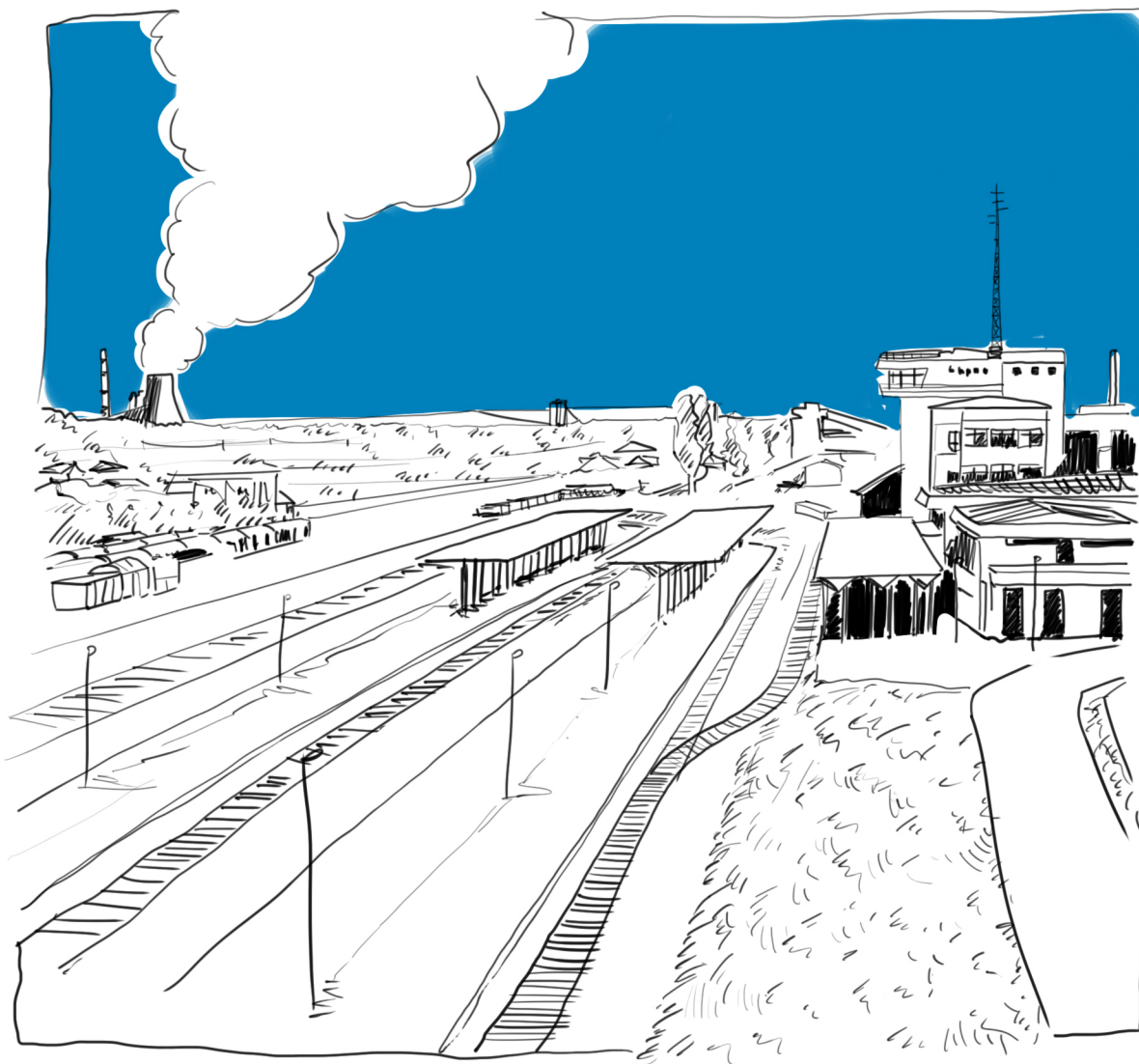

U vezi sa ovim slučajem, na Kosovu su vođena dva sudska postupka u kojima su Ivan Radivojević, kao bivši pripadnik srpskih snaga u rezervnom sastavu policije, i Skender Bislimi, kao bivši pripadnik srpskih paravojskih snaga, osuđeni za ratne zločine protiv civilnog stanovništva. Sud je našao da su okrivljeni izazvali strah i teror, narušili telesni integritet i zdravlje najmanje 40 muških albanskih civila. Ivan Radivojević je za to osuđen na 6 godina zatvora, dok je Skender Bislimi osuđen na 10 godina zatvora.

AUTOBUSKA STANICA

ŠTA JE NEKADA BILA?

Železnička stanica Kosovo Polje/Fushë Kosovë izgrađena je od 1870-1874. Mnogo kasnije, nakon Drugog svetskog rata, prostor ispred ove stanice je počeo da se koristi kao polazište i stajalište za autobuse koji su saobraćali na relaciji Priština – Kosovo Polje.

AUTOBUSKA STANICA

ŠTA JE DANAS?

I dan danas se ovaj prostor koristi kao autobuska stanica u Kosovu Polju/-Fushë Kosovë, kao što je to nekada bio slučaj.

U ovoj stanici, nema zapisa o dešavanjima iz 1999. godine. I pored činjenice da o njima postoje opsežne informacije i činjenice da je postojao popriličan broj svedoka koji su svedočili o onome što se odigralo na autobuskoj stanici u Kosovu Polju/Fushë Kosovë u sudskim postupcima u kojima su donete pravosnažne odluke, ovo mesto još uvek nije obeleženo kao mesto zločina. U slučaju da ovo mesto bude obeleženo kao takvo u budućnosti, ovo bi doprinelo kolektivnog sećanja i informisanju građana o događajima koji su se desili na autobuskoj stanici u Kosovu Polju/Fushë Kosovë.

AUTOBUSKA STANICA MAPA

Fondi për të Drejtën Humanitare Kosovë
Fond za humanitarno pravo Kosovo
Humanitarian Law Center Kosovo